

Bruksela, 27 sierpnia 2020 r.
REV2 – niniejszy dokument zastępuje
zawiadomienie (REV1) z dnia 18 stycznia
2019 r. oraz dokument zawierający
pytania i odpowiedzi z dnia 11 kwietnia
2019 r.

ZAWIADOMIENIE DLA ZAINTERESOWANYCH STRON

WYSTĄPIENIE ZJEDNOCZONEGO KRÓLESTWA Z UE A PRZEPISY UE W DZIEDZINIE WYMIARU SPRAWIEDLIWOŚCI W SPRAWACH CYWILNYCH I PRAWA PRYWATNEGO MIĘDZYNARODOWEGO

Spis treści

WPROWADZENIE	2
1. JURYSDYKCJA KRAJOWA	3
1.1. Postępowania sądowe wszczęte przed zakończeniem okresu przejściowego	4
1.2. Postępowania wszczęte po zakończeniu okresu przejściowego	4
2. PRAWO WŁAŚCIWE W ODNIESIENIU DO STOSUNKÓW UMOWNYCH I POZAUMOWNYCH	5
2.1. Zobowiązania umowne	5
2.1.1. Przepisy dotyczące prawa właściwego obowiązujące w Zjednoczonym Królestwie	5
2.1.2. Przepisy dotyczące prawa właściwego obowiązujące w UE	6
2.2. Zobowiązania pozaumowne	6
2.2.1. Przepisy dotyczące prawa właściwego obowiązujące w Zjednoczonym Królestwie	6
2.2.2. Przepisy dotyczące prawa właściwego obowiązujące w UE	6
3. UZNAWANIE I WYKONYWANIE ORZECZEŃ	6
3.1. Postępowania wszczęte przed zakończeniem okresu przejściowego	7
3.2. Postępowania wszczęte po zakończeniu okresu przejściowego	9
3.3. Aspekty związane z umowami dotyczącymi właściwości sądu	9

4.	SZCZEGÓLNE PROCEDURY UNIJNE	10
5.	PROCEDURY WSPÓŁPRACY SĄDOWEJ MIĘDZY PAŃSTWAMI CZŁONKOWSKIMI.....	10
6.	NIEWYPŁACALNOŚĆ	12
6.1.	Postępowania główne wszczęte przed zakończeniem okresu przejściowego	12
6.2.	Postępowania główne wszczęte po zakończeniu okresu przejściowego	12
7.	INNE KWESTIE.....	13
7.1.	Dokumenty urzędowe.....	13
7.2.	Pomoc prawna	13
7.3.	Mediacja	14
7.4.	Europejski portal „e-Sprawiedliwość”	14

WPROWADZENIE

Dnia 1 lutego 2020 r. Zjednoczone Królestwo wystąpiło z Unii Europejskiej i stało się „państwem trzecim”¹. Umowa o wystąpieniu² określa okres przejściowy, który kończy się dnia 31 grudnia 2020 r. Do tego czasu prawo Unii stosuje się w całości do Zjednoczonego Królestwa i na jego terytorium³.

W okresie przejściowym UE i Zjednoczone Królestwo będą prowadzić negocjacje w sprawie porozumienia dotyczącego nowego partnerstwa, przewidującego w szczególności strefę wolnego handlu. Nie jest jednak pewne, czy takie porozumienie, o ile zostanie zawarte, wejdzie w życie z końcem okresu przejściowego. W każdym razie skutkiem takiego porozumienia byłyby stosunki, które z punktu widzenia warunków dostępu do rynku znacznie różniłyby się od udziału Zjednoczonego Królestwa w rynku wewnętrznym⁴, w unii celnej UE oraz w obszarze podatku VAT i podatku akcyzowego.

Ponadto po zakończeniu okresu przejściowego Zjednoczone Królestwo będzie państwem trzecim w odniesieniu do wdrażania i stosowania prawa UE w państwach członkowskich UE.

---

¹ Państwo trzecie to państwo niebędące członkiem UE.

² Umowa o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej, Dz.U. L 29 z 31.1.2020, s. 7 („umowa o wystąpieniu”).

³ Z zastrzeżeniem niektórych wyjątków przewidzianych w art. 127 umowy o wystąpieniu, z których żaden nie jest istotny w kontekście niniejszego zawiadomienia.

⁴ W szczególności umowa o wolnym handlu nie przewiduje takich zasad rynku wewnętrznego (w obszarze towarów i usług), jak zasada wzajemnego uznawania, zasada kraju pochodzenia i harmonizacja. Umowa o wolnym handlu nie znosi również formalności celnych i kontroli celnych, w tym formalności dotyczących pochodzenia towarów i materiałów użytych do ich wytworzenia, ani zakazów i ograniczeń przywózowych i wywózowych.

Dlatego też wszystkim zainteresowanym stronom, a w szczególności podmiotom gospodarczym, przypomina się o sytuacji prawnej po zakończeniu okresu przejściowego.

Zalecenia dla zainteresowanych stron:

Aby zaradzić skutkom opisanym w niniejszym zawiadomieniu, zainteresowanym stronom zaleca się dokonanie oceny swoich przeszłych i przyszłych decyzji o wyborze jurysdykcji Zjednoczonego Królestwa w postanowieniach umownych.

Zainteresowane strony, które zamierzają zawrzeć umowę z osobą lub spółką w Zjednoczonym Królestwie lub wszcząć postępowanie w sprawie cywilnej lub handlowej związanej ze Zjednoczonym Królestwem lub ubiegać się o wykonanie orzeczenia w takiej sprawie, powinny zasięgnąć porady prawnej.

Uwaga:

Niniejsze zawiadomienie nie odnosi się do:

- szczególnych kwestii związanych z ochroną konsumentów, innych niż kwestie wyboru prawa właściwego⁵; oraz
- unijnego prawa spółek.

Tych kwestii dotyczą inne zawiadomienia, które zostaną lub zostały opublikowane⁶.

Po zakończeniu okresu przejściowego w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości w sprawach cywilnych i prawa prywatnego międzynarodowego będą miały zastosowanie następujące zasady:

1. JURYSDYKCJA KRAJOWA

Prawo prywatne międzynarodowe UE ustanawia jednolite zasady dotyczące jurysdykcji krajowej w sprawach cywilnych i handlowych, w tym w sprawach dotyczących niewypłacalności oraz prawa rodzinnego. Z zastrzeżeniem różnych wyjątków, te jednolite przepisy mają zastosowanie w przypadku, gdy pozwany ma miejsce zamieszkania lub miejsce zwykłego pobytu w państwie członkowskim UE⁷.

⁵ Zob. pkt 2 niniejszego zawiadomienia dotyczący prawa właściwego.

⁶ https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/preparing-end-transition-period_pl

⁷ Chociaż traktaty UE przewidują szczególne ustalenia dotyczące (braku) udziału Irlandii i Danii w tej części dorobku prawnego UE, dla uproszczenia stosuje się pojęcie „państwa członkowskie UE”. W odniesieniu do Danii zob. art. 69 ust. 2 i 3 umowy o wystąpieniu.

1.1. Postępowania sądowe wszczęte przed zakończeniem okresu przejściowego

Zgodnie z art. 67 ust. 1 umowy o wystąpieniu w odniesieniu do postępowań wszczętych⁸ przed zakończeniem okresu przejściowego przepisy UE dotyczące jurysdykcji krajowej nadal mają zastosowanie w Zjednoczonym Królestwie i w państwach członkowskich w sytuacjach obejmujących Zjednoczone Królestwo⁹.

Art. 67 ust. 1 umowy o wystąpieniu obejmuje wszystkie instrumenty UE ustanawiające przepisy dotyczące konfliktów jurysdykcji, tj. rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych¹⁰, a także przepisy szczególnie określające szczególne zasady ustalania jurysdykcji¹².

Art. 67 ust. 1 umowy o wystąpieniu stanowi, że przepisy UE dotyczące jurysdykcji mają również zastosowanie do „postępowań lub spraw pozostających w związku z takim postępowaniem sądowym”, nawet jeżeli takie powiązane postępowanie lub sprawę wszczęto po zakończeniu okresu przejściowego¹³. Dotyczy to sytuacji, gdy postępowania o to samo roszczenie między tymi samymi stronami zostaną wszczęte przed sądem w państwie członkowskim i przed sądem w Zjednoczonym Królestwie (*lis pendens*) odpowiednio przed zakończeniem okresu przejściowego i po zakończeniu tego okresu (lub *vice versa*). Celem jest zapewnienie, by w takich przypadkach przepisy UE dotyczące konfliktu jurysdykcji nadal miały zastosowanie w przypadku, gdy w państwie członkowskim UE lub w Zjednoczonym Królestwie wystąpiono do sądu po zakończeniu okresu przejściowego.

1.2. Postępowania wszczęte po zakończeniu okresu przejściowego

W przypadku postępowań wszczętych po zakończeniu okresu przejściowego sądy w państwach członkowskich UE określają swoją jurysdykcję krajową:

---

⁸ W stosownych przypadkach w części trzeciej tytuł VI umowy o wystąpieniu („Trwająca współpraca sądowa w sprawach cywilnych i handlowych”) zastosowano terminologię unijnych instrumentów dotyczących kwestii cywilnych i sądowych. Na przykład, jeżeli chodzi o pojęcie „postępowania wszczętego”, zob. art. 66 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1215/2012.

⁹ „Sytuacje obejmujące Zjednoczone Królestwo” to sformułowanie odzwierciedlające fakt, że umowa o wystąpieniu opiera się na zasadzie wzajemnego stosowania i ma zastosowanie wyłącznie w stosunkach między UE a Zjednoczonym Królestwem. Odnosi się to na przykład do postępowania obejmującego, zgodnie z danym aktem, pozwanego mającego miejsce zamieszkania lub zwykłego pobytu na terytorium Zjednoczonego Królestwa lub dłużnika, którego główny ośrodek podstawowej działalności znajduje się w Zjednoczonym Królestwie.

¹⁰ Dz.U. L 351 z 20.12.2012, s. 1.

¹¹ Por. art. 67 ust. 1 lit. a) umowy o wystąpieniu.

¹² Por. art. 67 ust. 1 lit. b)–d) umowy o wystąpieniu.

¹³ Zgodnie z art. 29, 30 i 31 rozporządzenia (WE) nr 1215/2012, art. 19 rozporządzenia (WE) nr 2201/2003 oraz art. 12 i 13 rozporządzenia Rady (WE) nr 4/2009.

- w kwestiach wchodzących w zakres instrumentów UE w sprawach cywilnych i handlowych – na podstawie tych instrumentów UE, w tym w zakresie prawa rodzinnego. Jeżeli przewidziano to w danym akcie¹⁴, sąd państwa członkowskiego może zastosować swoje przepisy krajowe dotyczące jurysdykcji krajowej;
- w kwestiach wykraczających poza zakres zastosowania instrumentów UE jurysdykcja krajowa będzie regulowana przepisami krajowymi państwa członkowskiego, w którym wystąpiono do sądu. W niektórych przypadkach konwencje międzynarodowe, w szczególności konwencje przyjęte przez Haską Konferencję Prawa Prywatnego Międzynarodowego, zastąpią prawo UE w stosunkach między UE a Zjednoczonym Królestwem, pod warunkiem że zarówno UE lub państwa członkowskie UE, jak i Zjednoczone Królestwo są stronami konwencji (zwanym dalej „odpowiednimi konwencjami międzynarodowymi”)¹⁵.

W odniesieniu do postępowań lub skarg wniesionych do sądu w państwie członkowskim po zakończeniu okresu przejściowego, związanych z postępowaniem sądowym toczącym się przed sądem w Zjednoczonym Królestwie wszczętym po zakończeniu okresu przejściowego, w państwach członkowskich zastosowanie będą miały art. 33 i 34 rozporządzenia (UE) nr 1215/2012.

2. PRAWO WŁAŚCIWE W ODNIESIENIU DO STOSUNKÓW UMOWNYCH I POZAUMOWNYCH

Prawo prywatne międzynarodowe UE określa jednolite zasady w państwach członkowskich UE dotyczące kolizji przepisów dotyczących zobowiązań umownych i pozaumownych.

2.1. Zobowiązania umowne

2.1.1. Przepisy dotyczące prawa właściwego obowiązujące w Zjednoczonym Królestwie

Zgodnie z art. 66 lit. a) umowy o wystąpieniu rozporządzenie (WE) nr 593/2008 w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań umownych (Rzym I)¹⁶ ma zastosowanie w Zjednoczonym Królestwie w odniesieniu do umów zawartych¹⁷ przed zakończeniem okresu przejściowego.

¹⁴ Np. art. 6 ust. 1 rozporządzenia (UE) 1215/2012.

¹⁵ Zazwyczaj konwencje te są transponowane do prawa krajowego każdego państwa będącego stroną konwencji.

¹⁶ Dz.U. L 177 z 4.7.2008, s. 6.

¹⁷ W stosownych przypadkach w części trzeciej tytuł VI umowy o wystąpieniu („Trwająca współpraca sądowa w sprawach cywilnych i handlowych”) zastosowano terminologię unijnych instrumentów

2.1.2. *Przepisy dotyczące prawa właściwego obowiązujące w UE*

Art. 66 lit. a) umowy o wystąpieniu nie odnosi się do przepisów mających zastosowanie w UE. W UE zastosowanie ma natomiast rozporządzenie (WE) nr 593/2008, które przewiduje powszechne stosowanie¹⁸.

Przykład: Art. 6 rozporządzenia (WE) nr 593/2008 zapewnia, że bez względu na prawo wybrane przez strony lub prawo mające automatyczne zastosowanie konsument mający miejsce zwykłego pobytu w państwie członkowskim korzysta z obowiązkowej ochrony tego prawa, jeżeli przedsiębiorcy z państw trzecich kierują do niego swoją działalność, niezależnie od tego, czy przedsiębiorcy ci mają siedzibę w UE, czy w państwie trzecim.

2.2. **Zobowiązania pozaumowne**

2.2.1. *Przepisy dotyczące prawa właściwego obowiązujące w Zjednoczonym Królestwie*

Zgodnie z art. 66 lit. b) umowy o wystąpieniu rozporządzenie (WE) nr 864/2007 w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań pozaumownych (Rzym II)¹⁹ ma zastosowanie w Zjednoczonym Królestwie w odniesieniu do zdarzeń powodujących szkodę, które miały miejsce przed²⁰ zakończeniem okresu przejściowego.

2.2.2. *Przepisy dotyczące prawa właściwego obowiązujące w UE*

Art. 66 lit. b) umowy o wystąpieniu nie odnosi się do przepisów mających zastosowanie w UE. W UE zastosowanie ma natomiast rozporządzenie (WE) nr 864/2007, które przewiduje powszechne stosowanie²¹.

3. **UZNAWANIE I WYKONYWANIE ORZECZEŃ**

Prawo prywatne międzynarodowe UE określa zasady ułatwiające uznanie i wykonanie w państwach członkowskich orzeczeń sądowych wydanych w innych państwach członkowskich.

---

dotyczących kwestii cywilnych i sądowych. Na przykład jeżeli chodzi o pojęcie „umów zawartych”, zob. art. 28 rozporządzenia (WE) nr 593/2008.

¹⁸ Art. 2 rozporządzenia (WE) nr 593/2008. Powszechne stosowanie oznacza, że rozporządzenie jest stosowane, nawet jeżeli prowadzi to do stosowania prawa państwa trzeciego.

¹⁹ Dz.U. L 199 z 31.7.2007, s. 40.

²⁰ W stosownych przypadkach w części trzeciej tytuł VI umowy o wystąpieniu („Trwająca współpraca sądowa w sprawach cywilnych i handlowych”) zastosowano terminologię unijnych instrumentów dotyczących kwestii cywilnych i sądowych. Na przykład jeżeli chodzi o pojęcie „zdarzeń powodujących szkodę”, zob. art. 31 rozporządzenia (WE) nr 864/2007.

²¹ Art. 3 rozporządzenia (WE) nr 864/2007.

3.1. Postępowania wszczęte przed zakończeniem okresu przejściowego

Zgodnie z art. 67 ust. 2 umowy o wystąpieniu zastosowanie mają następujące zasady:

- **Rozporządzenie (UE) nr 1215/2012** ma zastosowanie do uznawania i wykonywania orzeczeń wydanych w postępowaniach sądowych wszczętych przed zakończeniem okresu przejściowego oraz w odniesieniu do dokumentów urzędowych, oficjalnie sporządzonych lub zarejestrowanych, jak również do ugód sądowych zatwierdzonych lub zawartych²² przed zakończeniem okresu przejściowego.
- **Rozporządzenie (WE) nr 2201/2003 (Bruksela II bis)**²³ ma zastosowanie do uznawania i wykonywania orzeczeń wydanych w postępowaniach sądowych wszczętych przed zakończeniem okresu przejściowego oraz w odniesieniu do dokumentów urzędowych sporządzonych oraz porozumień zawartych²⁴ przed zakończeniem okresu przejściowego.

Przykład: Jeżeli postępowanie rozwodowe wszczęto przed zakończeniem okresu przejściowego, to wydane w Zjednoczonym Królestwie orzeczenie rozwodu zostanie uznane w UE zgodnie z art. 21 rozporządzenia (WE) nr 2201/2003, nawet jeżeli orzeczenie to zostanie wydane po tej dacie.

- **Rozporządzenie (WE) nr 4/2009 (rozporządzenie w sprawie zobowiązań alimentacyjnych)**²⁵ ma zastosowanie do uznawania i wykonywania orzeczeń wydanych w postępowaniach sądowych wszczętych przed zakończeniem okresu przejściowego oraz w odniesieniu do dokumentów urzędowo sporządzonych oraz ugód sądowych

²² W stosownych przypadkach w części trzeciej tytuł VI umowy o wystąpieniu („Trwająca współpraca sądowa w sprawach cywilnych i handlowych”) zastosowano terminologię unijnych instrumentów dotyczących kwestii cywilnych i sądowych. Na przykład w odniesieniu do pojęć „postępowania sądowych wszczętych”, „dokumentów urzędowych formalnie sporządzonych lub zarejestrowanych” oraz „ugód sądowych zatwierdzonych lub zawartych” zob. art. 66 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1215/2012.

²³ Rozporządzenie Rady (WE) nr 2201/2003 z dnia 27 listopada 2003 r. dotyczące jurysdykcji oraz uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej, Dz.U. L 338 z 23.12.2003, s. 1.

²⁴ W stosownych przypadkach w części trzeciej tytuł VI umowy o wystąpieniu („Trwająca współpraca sądowa w sprawach cywilnych i handlowych”) zastosowano terminologię unijnych instrumentów dotyczących kwestii cywilnych i sądowych. Na przykład w odniesieniu do pojęć „postępowania sądowych wszczętych”, „dokumentów urzędowych sporządzonych” oraz „porozumień zawartych” zob. art. 64 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 2201/2003.

²⁵ Rozporządzenie Rady (WE) nr 4/2009 z dnia 18 grudnia 2008 r. w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń oraz współpracy w zakresie zobowiązań alimentacyjnych, Dz.U. L 7 z 10.1.2009, s. 1.

zatwierdzonych lub zawartych²⁶ przed zakończeniem okresu przejściowego.

- **Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 805/2004 (europejski tytuł egzekucyjny dla roszczeń bezspornych)**²⁷ ma zastosowanie do orzeczeń wydanych w postępowaniach sądowych wszczętych przed zakończeniem okresu przejściowego oraz do ugód sądowych zatwierdzonych lub zawartych przed zakończeniem okresu przejściowego oraz dokumentów urzędowych sporządzonych przed zakończeniem okresu przejściowego, o ile zaświadczenie europejskiego tytułu egzekucyjnego zostało nadane przed zakończeniem okresu przejściowego.

Art. 67 ust. 2 lit. a)–c) umowy o wystąpieniu dotyczy „wszczęcia postępowania” w odniesieniu do instrumentu, który ma być wykonany. W związku z tym przepis ten obejmuje również sytuacje, w których:

- postępowanie sądowe wszczęto w Zjednoczonym Królestwie lub w państwie członkowskim UE, ale orzeczenie wydano dopiero po zakończeniu okresu przejściowego;
- orzeczenie zostało wydane przez sąd w Zjednoczonym Królestwie lub w państwie członkowskim UE przed zakończeniem okresu przejściowego, ale nie zostało wykonane odpowiednio w państwie członkowskim UE lub Zjednoczonym Królestwie przed zakończeniem okresu przejściowego; oraz
- orzeczenie wydane przez sąd w Zjednoczonym Królestwie lub w państwie członkowskim UE zostało objęte procedurą *exequatur* (stwierdzeniem wykonalności) odpowiednio w państwie członkowskim UE lub w Zjednoczonym Królestwie przed zakończeniem okresu przejściowego, ale nie zostało wykonane odpowiednio w państwie członkowskim UE lub Zjednoczonym Królestwie przed zakończeniem okresu przejściowego.

W niektórych przypadkach osoby ubiegające się o wykonanie orzeczenia mogą starać się o wykonanie orzeczeń sprzed rozpoczęcia stosowania rozporządzenia (UE) nr 1215/2012 w dniu 10 stycznia 2015 r., które było poprzedzone rozporządzeniem (WE) nr 44/2001 (Bruksela I) lub nawet konwencją brukselską z 1968 r. Każdy kolejny z tych instrumentów zawiera przepis ustanawiający jego zakres czasowy²⁸. Odniesienie do instrumentów

---

²⁶ W stosownych przypadkach w części trzeciej tytuł VI umowy o wystąpieniu („Trwająca współpraca sądowa w sprawach cywilnych i handlowych”) zastosowano terminologię unijnych instrumentów dotyczących kwestii cywilnych i sądowych. Na przykład w odniesieniu do pojęć „postępowania wszczętych”, „dokumentów urzędowych sporządzonych” oraz „ugód sądowych zatwierdzonych lub zawartych” zob. art. 75 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 4/2009.

²⁷ Rozporządzenie (WE) nr 805/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie utworzenia europejskiego tytułu egzekucyjnego dla roszczeń bezspornych, Dz.U. L 143 z 30.4.2004, s. 15.

²⁸ Na przykład art. 66 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1215/2012 odnosi się do zastosowania rozporządzenia (WE) nr 44/2001, a art. 66 rozporządzenia (WE) nr 44/2001 odnosi się do konwencji brukselskiej.

prawnych, o których mowa w art. 67 ust. 2 umowy o wystąpieniu, obejmuje odniesienie do poprzedzających je instrumentów.

3.2. Postępowania wszczęte po zakończeniu okresu przejściowego

Przepisy UE dotyczące wykonania nie będą miały zastosowania do orzeczeń sądowych, jeżeli pierwotne postępowanie wszczęto po zakończeniu okresu przejściowego.

W niektórych przypadkach zastosowanie będą miały odpowiednie konwencje międzynarodowe (zob. powyżej).

Przykład 1:

Jeżeli chodzi o **postępowanie rozwodowe** wszczęte w państwie członkowskim UE po zakończeniu okresu przejściowego, kwestię tę na szczeblu międzynarodowym reguluje konwencja haska z 1970 r. o uznawaniu rozwodów i separacji²⁹. Zjednoczone Królestwo jest stroną tej konwencji, ale obecnie jedynie 12 państw członkowskich jest jej stronami³⁰.

Przykład 2:

Jeżeli chodzi o **postępowanie w sprawie świadczeń alimentacyjnych na rzecz dziecka** wszczęte w państwie członkowskim UE po zakończeniu okresu przejściowego, kwestię tę na szczeblu międzynarodowym reguluje konwencja haska z 2007 r. o międzynarodowym dochodzeniu alimentów na rzecz dzieci i innych członków rodziny³¹. Zjednoczone Królestwo wyraziło zamiar podpisania i ratyfikowania tej konwencji. Konwencja będzie miała zastosowanie w stosunkach między UE a Zjednoczonym Królestwem do pozwów i wniosków złożonych po tym, jak Zjednoczone Królestwo zostanie samodzielną stroną tej konwencji³².

Jeżeli konwencje międzynarodowe nie mają zastosowania, uznawanie i wykonywanie orzeczenia wydanego w Zjednoczonym Królestwie będzie regulowane przepisami krajowymi państwa członkowskiego uznania/wykonania.

3.3. Aspekty związane z umowami dotyczącymi właściwości sądu

Sekcja 3.1 i 3.2 niniejszego zawiadomienia mają również zastosowanie do uznawania i wykonywania orzeczenia wydanego przez sąd w Zjednoczonym Królestwie wskazany w umowie dotyczącej właściwości sądu. Oznacza to, że postępowania wszczęte, na podstawie umowy dotyczącej właściwości sądu, w sądzie w Zjednoczonym Królestwie po zakończeniu okresu przejściowego

²⁹ <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/full-text/?cid=80>

³⁰ Zob. status: <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/status-table/?cid=80>

³¹ <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/full-text/?cid=131>

³² Art. 56 ust. 1 konwencji.

nie podlegają już unijnym przepisom dotyczącym uznawania i wykonywania orzeczeń w państwach członkowskich UE.

Zjednoczone Królestwo wyraziło zamiar niezależnego przystąpienia do konwencji haskiej z 2005 r. o umowach dotyczących właściwości sądu³³ po zakończeniu okresu przejściowego. Konwencja będzie miała zastosowanie w stosunkach między UE a Zjednoczonym Królestwem do umów dotyczących właściwości wyłącznej sądu zawartych po tym, jak konwencja wejdzie w życie w Zjednoczonym Królestwie jako niezależnej stronie konwencji³⁴.

4. SZCZEGÓLNE PROCEDURY UNIJNE

W prawie UE dotyczącym współpracy sądowej w sprawach cywilnych przewidziano kilka szczególnych procedur, takich jak europejski nakaz zapłaty³⁵ i europejskie postępowanie w sprawie drobnych roszczeń³⁶.

Art. 67 ust. 3 umowy o wystąpieniu określa okoliczności wszczynania poszczególnych procedur europejskich z uwzględnieniem ich etapów³⁷. Na przykład:

- Zgodnie z art. 67 ust. 3 lit. d) umowy o wystąpieniu rozporządzenie (WE) nr 1896/2006 ustanawiające postępowanie w sprawie europejskiego nakazu zapłaty ma zastosowanie do europejskich nakazów zapłaty, o wydanie których złożono wnioski przed zakończeniem okresu przejściowego.
- Zgodnie z art. 67 ust. 3 lit. e) umowy o wystąpieniu rozporządzenie (WE) nr 861/2007 ustanawiające europejskie postępowanie w sprawie drobnych roszczeń ma zastosowanie do postępowań w sprawie drobnych roszczeń, w przypadku których złożono wnioski przed upływem okresu przejściowego.

5. PROCEDURY WSPÓLPRACY SĄDOWEJ MIĘDZY PAŃSTWAMI CZŁONKOWSKIMI

Prawo UE dotyczące współpracy sądowej w sprawach cywilnych i handlowych przewiduje procedury ułatwiające współpracę sądową między państwami członkowskimi.

Zgodnie z art. 68 umowy o wystąpieniu przed zakończeniem okresu przejściowego:

---

³³ Konwencja ta została podpisana i zatwierdzona wyłącznie przez UE, w związku z czym Zjednoczone Królestwo było związane postanowieniami tej konwencji poprzez członkostwo w UE.

³⁴ Art. 16 ust. 1 konwencji.

³⁵ Rozporządzenie (WE) nr 1896/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. ustanawiające postępowanie w sprawie europejskiego nakazu zapłaty, Dz.U. L 399 z 30.12.2006, s. 1.

³⁶ Rozporządzenie (WE) nr 861/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lipca 2007 r. ustanawiające europejskie postępowanie w sprawie drobnych roszczeń, Dz.U. L 199 z 31.7.2007, s. 1.

³⁷ Jeżeli chodzi o postępowanie upadłościowe, zob. sekcja 6 niniejszego zawiadomienia.

- rozporządzenie nr 1393/2007 dotyczące doręczania³⁸ ma zastosowanie do dokumentów sądowych i pozasądowych, które otrzymano³⁹ w ramach ich doręczenia przed zakończeniem okresu przejściowego:

Oznacza to, że rozporządzenie (WE) nr 1393/2007 nie będzie już miało zastosowania do doręczeń dokumentów rozpoczętych po zakończeniu okresu przejściowego w odniesieniu do uznania i wykonania orzeczenia na podstawie rozporządzenia (UE) nr 1215/2012.

- Rozporządzenie (WE) nr 1206/2001 w sprawie przeprowadzania dowodów⁴⁰ ma zastosowanie do wniosków otrzymanych⁴¹ przed zakończeniem okresu przejściowego.
- Decyzja Rady 2001/470/WE ustanawiająca Europejską Sieć Sądową w sprawach cywilnych i handlowych⁴² ma zastosowanie do wniosków w sprawie współpracy sądowej, które otrzymano od wnioskującego punktu kontaktowego przed zakończeniem okresu przejściowego.

Po zakończeniu okresu przejściowego państwa członkowskie UE nie będą już mogły wszczynać nowych procedur współpracy sądowej z udziałem Zjednoczonego Królestwa na podstawie prawa UE. Takie procedury trzeba będzie wszczynać zgodnie z prawem krajowym dotyczącym współpracy sądowej z państwami trzecimi. W niektórych przypadkach zastosowanie będą miały odpowiednie konwencje międzynarodowe (zob. powyżej), pod warunkiem że zarówno UE lub państwa członkowskie UE, jak i Zjednoczone Królestwo są stronami danej konwencji⁴³.

---

³⁸ Rozporządzenie nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. dotyczące doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych („doręczanie dokumentów”), Dz.U. L 324 z 10.12.2007, s. 79.

³⁹ Które otrzymała jednostka przyjmująca, organ centralny państwa, w którym ma nastąpić doręczenie, przedstawiciele dyplomatyczni lub konsularni, służby pocztowe lub urzędnicy sądowi, inni urzędnicy lub inne właściwe osoby w państwie członkowskim, do którego adresowane są dokumenty.

⁴⁰ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1206/2001 z dnia 28 maja 2001 r. w sprawie współpracy między sądami państw członkowskich przy przeprowadzaniu dowodów w sprawach cywilnych lub handlowych, Dz.U. L 174 z 27.6.2001, s. 1.

⁴¹ Otrzymanych przez sąd wezwany, jednostkę centralną państwa, w którym ma się odbyć przeprowadzenie dowodu, lub jednostkę centralną lub właściwy organ, o których mowa w art. 17 ust. 1 rozporządzenia.

⁴² Zob. art. 8 decyzji Rady 2001/470/WE z dnia 28 maja 2001 r. ustanawiającej Europejską Sieć Sądową w sprawach cywilnych i handlowych, Dz.U. L 174 z 27.6.2001, s. 25.

⁴³ Na przykład w przypadku uprowadzenia dziecka za granicę wniosek złożony przez organ centralny, który skierował wniosek, może zostać rozpatrzony przez organ centralny, do którego skierowano wniosek, na mocy konwencji haskiej z 1980 r. dotyczącej cywilnych aspektów uprowadzenia dziecka za granicę.

6. NIEWYPLACALNOŚĆ

6.1. Postępowania główne wszczęte przed zakończeniem okresu przejściowego

Zgodnie z art. 67 ust. 3 lit. c) umowy o wystąpieniu rozporządzenie (UE) 2015/848 (rozporządzenie upadłościowe)⁴⁴ ma zastosowanie do postępowań upadłościowych oraz czynności, o których mowa w art. 6 ust. 1 tego rozporządzenia, o ile postępowanie główne wszczęto⁴⁵ przed upływem okresu przejściowego⁴⁶. W przypadku gdy przed zakończeniem okresu przejściowego postępowania główne wszczęto w Zjednoczonym Królestwie, a wtórne w jednym lub kilku państwach członkowskich, sądy tych państw członkowskich zachowują jurysdykcję krajową zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2015/848. Rozporządzenie stosuje się również do orzeczeń, układów lub środków tymczasowych wydanych w ramach takich postępowań. W związku z tym te orzeczenia, układy lub środki są wzajemnie uznawane między UE a Zjednoczonym Królestwem bez dalszych formalności i – w razie konieczności – podlegają wykonaniu zgodnie z art. 39–44 i art. 47–57 rozporządzenia (UE) nr 1215/2012.

6.2. Postępowania główne wszczęte po zakończeniu okresu przejściowego

Po zakończeniu okresu przejściowego Zjednoczone Królestwo nie będzie już mogło wszczynać postępowań upadłościowych na podstawie rozporządzenia (UE) 2015/848.

Państwa członkowskie UE będą stosowały rozporządzenie (UE) 2015/848, traktując Zjednoczone Królestwo jak państwo trzecie, w stosunku do którego nie stosuje się postanowień tego rozporządzenia.

Postępowania upadłościowe wszczęte w Zjednoczonym Królestwie po zakończeniu okresu przejściowego nie będą już uznawane przez państwa członkowskie UE na mocy rozporządzenia (UE) 2015/848.

---

⁴⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/848 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie postępowania upadłościowego, Dz.U. L 141 z 5.6.2015, s. 19.

⁴⁵ W stosownych przypadkach w części trzeciej tytuł VI umowy o wystąpieniu („Trwająca współpraca sądowa w sprawach cywilnych i handlowych”) zastosowano terminologię unijnych instrumentów dotyczących kwestii cywilnych i sądowych. Na przykład, jeżeli chodzi o pojęcie „postępowań wszczętych”, zob. art. 84 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2015/848.

⁴⁶ Celem jest traktowanie postępowania głównego, postępowania wtórnego i czynności na podstawie art. 6 ust. 1 rozporządzenia jako elementów jednej całości.

7. INNE KWESTIE

7.1. Dokumenty urzędowe

W umowie o wystąpieniu nie uwzględniono rozporządzenia (UE) 2016/1191 w sprawie dokumentów urzędowych⁴⁷.

Rozporządzenie (UE) 2016/1191 znosi wymogi dotyczące legalizacji i *apostille* między państwami członkowskimi w odniesieniu do niektórych dokumentów urzędowych (np. aktu urodzenia) i upraszcza inne formalności. Stosowanie tego rozporządzenia nie jest uzależnione od daty wydania dokumentu urzędowego przez organ państwa członkowskiego, ale od dnia przedstawienia tego dokumentu organom innego państwa członkowskiego. Rozporządzenie nie będzie już zatem miało zastosowania do dokumentu urzędowego wydanego przez władze Zjednoczonego Królestwa i przedstawionego organom państwa członkowskiego UE po zakończeniu okresu przejściowego, niezależnie od daty wydania tego dokumentu i okresu ważności.

Po zakończeniu okresu przejściowego między państwami członkowskimi UE a Zjednoczonym Królestwem zastosowanie będzie miała konwencja haska z 1961 r. znosząca wymóg legalizacji zagranicznych dokumentów urzędowych (konwencja o *apostille*)⁴⁸.

7.2. Pomoc prawna

Zgodnie z art. 69 ust. 1 lit. a) umowy o wystąpieniu dyrektywa Rady 2003/8/WE dotycząca ustanowienia minimalnych wspólnych zasad odnoszących się do pomocy prawnej w sporach transgranicznych⁴⁹ ma zastosowanie do wniosków o pomoc prawną otrzymanych przez organ przyjmujący przed zakończeniem okresu przejściowego.

Po zakończeniu okresu przejściowego dyrektywa 2003/8/WE nie będzie już miała zastosowania między państwami członkowskimi UE a Zjednoczonym Królestwem.

Kwestii objętych tą dyrektywą nie reguluje żaden akt prawa międzynarodowego⁵⁰. Po zakończeniu okresu przejściowego do pomocy

---

⁴⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1191 z dnia 6 lipca 2016 r. w sprawie promowania swobodnego przepływu obywateli poprzez uproszczenie wymogów dotyczących przedkładania określonych dokumentów urzędowych w Unii Europejskiej i zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1024/2012, Dz.U. L 200 z 26.7.2016, s. 1.

⁴⁸ <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/full-text/?cid=41>. Stronami tej konwencji są niezależnie od siebie wszystkie państwa członkowskie UE i Zjednoczone Królestwo.

⁴⁹ Dyrektywa Rady 2003/8/WE z dnia 27 stycznia 2003 r. w celu usprawnienia dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sporach transgranicznych poprzez ustanowienie minimalnych wspólnych zasad odnoszących się do pomocy prawnej w sporach o tym charakterze, Dz.U. L 26 z 31.1.2003, s. 41.

⁵⁰ Niektóre istotne kwestie uwzględniono w Porozumieniu europejskim w sprawie przekazywania wniosków o przyznanie pomocy sądowej z 1977 r. <https://rm.coe.int/1680077322>. Stronami tego porozumienia są niezależnie od siebie wszystkie państwa członkowskie UE i Zjednoczone Królestwo.

prawnej w sporach transgranicznych zastosowanie będą zatem miały przepisy krajowe państw członkowskich UE.

7.3. Mediacja

Zgodnie z art. 69 ust. 1 lit. b) umowy o wystąpieniu dyrektywa 2008/52/WE w sprawie niektórych aspektów mediacji w sprawach cywilnych i handlowych⁵¹ ma zastosowanie, jeżeli przed zakończeniem okresu przejściowego strony po zaistnieniu sporu postanowiły skorzystać z mediacji, mediację zarządził sąd lub sąd zwrócił się do stron o skorzystanie z mediacji.

7.4. Europejski portal „e-Sprawiedliwość”

Komisja udostępnia informacje na temat krajowych systemów sądowych za pośrednictwem europejskiego portalu „e-Sprawiedliwość”⁵². Ponieważ niezakończone procedury i postępowania wszczęte przed zakończeniem okresu przejściowego będą kontynuowane na podstawie prawa UE, do końca 2022 r. portal „e-Sprawiedliwość” będzie nadal zawierał informacje dotyczące Zjednoczonego Królestwa, w tym formularze dynamiczne i arkusze informacyjne dotyczące Zjednoczonego Królestwa⁵³.

Informacje dotyczące wymiaru sprawiedliwości w sprawach cywilnych można znaleźć na [europejskim portalu „e-Sprawiedliwość”](#) oraz na prowadzonej przez Komisję [stronie internetowej na ten temat](#). W razie potrzeby na stronach tych będą zamieszczane dodatkowe informacje.

Komisja Europejska
Dyrekcja Generalna ds. Sprawiedliwości i Konsumentów

---

⁵¹ Dz.U. L 136 z 24.5.2008, s. 3.

⁵² <https://e-justice.europa.eu/home.do?action=home&plang=pl>

⁵³ Informacje postanowiono zachować po dyskusji ze Zjednoczonym Królestwem.